

Anyanyelvi verseny

2. feladatlap

2015. október 21.

Beküldési határidő: 2015. november 24.

Postacím: 2600 Vác, Géza király tér 8.

A borítékra írjátok rá: Anyanyelvi verseny

e-mail cím: gezaverseny.magyar@gmail.com

A versenyző neve, osztálya:.....

Iskola neve és címe:.....

A versenyző e-mail-címe, hogy a megoldásokat és eredményeket
mindenkinek eljuttathassuk:.....

I. Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

Karinthy Frigyes: Vizsgálom a világháborúból

Délután három órakor beültem az időgépbe, és megindítottam: a csavarok, kerekberregni kezdtek, szédítő sebességgel pörögtek a napot, hónapot és évet jelző óraszerkezetek. Zsebóráim négy órát mutatott, mikor a gépet megállítottam, körülhéztem, magas házak közt, egy kis téren állottam, homályosan úgy rémlett, mintha a Kálvin tér volna, de a házak nem azok. Megnéztem az évmérőt: 2015-öt mutatott éppen, április hónap negyedikét. Az időgép órája délutáni hármat mutatott.

Kiszálltam a gépből, és találmra megindultam. Emberek siettek az utcán, lötyögős, bő szoknyájú férfiak és feszes nadrágban nők. **Egyik-másik megfordult utánam, meglökték egymást a párok.** Fejem fölött a levegőben hangtalanul cikáztak keresztül-kasul a repülőgépek.

Az egyik olyan közel csapott el a fejem fölött, hogy megriadtam, és gyorsan beugrottam egy kapu alá, amelyből márványlépcsők vezettek az emeletre. Mikor magamhoz tértem egy kicsit, körülhéztem. F fiatal emberek futkostak föl-le a lépcsőn, könyvekkel, füzetekkel megrakodva, nyilván izgatott és nyugtalan társaság, észre se vették különös, korszerűtlen megjelenésem. Az egyiket, amint elfutott mellettem, megfogtam; amint gyorsan felém fordult, majd elestem meglepetésemben: ez a fiatalember annyira hasonlított hozzám. Leküzdve csodálkozásom, udvariasan megkérdeztem, milyen épületben vagyok.

- Ez a huszadik kerületi gimnázium - válaszolt sietve, és el akart futni.

- Bocsásson meg - tartottam vissza -, kérem, nézzen rám, nem tűnik önnek is úgy, hogy mi ketten nagyon hasonlítunk egymáshoz?

Rám nézett, és ő is meglepődött.

- De igen - mondta aztán -, furcsa. De ön valamivel idősebb lehet nálam.

- Valamivel. Ön hány éves?

- Tizennyolc. Különben Paczka Pál a nevem.

- Bizonyos ebben? Én már arra gondoltam, hogy valamelyik ükunokámhoz van szerencsém.

Az elmebetegeket megillető részvétellel nézett rám. Aztán idegesen vállat vont, és el akart sietni.

- Hová siet? - tartóztattam.

- Ugyan, kérem - mondta -, a legnagyobb bajban vagyok, és ön rébuszokat ad fel nekem. Megyek, és felakasztom magam.

- Nono! Mi történt?

- Mi történt! Öt perc múlva érettségiznem kell történelemből, már kikaptam a tételemet, és nem tudok belőle semmit. Nem volt időm készülni. A kilencszáztizenötös világháború! Az egyetlen tézis, amiből nem készültem.

A világháború... kilencszáztizenöt (mondtam magamban)... no, ennek a fiúnak szerencséje van. Ha sejtené, hogy egy szemtanúval beszél! Már-már nekifogtam, hogy néhány szóban összefoglalom neki az egész tételt, aztán jobb ötletem támadt. Szegény fiú, megmentem. Derék ember lehet, hiszen annyira hasonlít hozzám.

- Nézze - mondtam neki -, bemegyünk egy üres terembe, és ruhát váltunk. Egy szót se, bízzék meg bennem! Senki nem veszi észre, annyira hasonlítunk. Bemegyek, és leérettségizem maga **helyett**. Maga megvár; ne féljen, az Isten küldött engem, hogy megmentsem magát, fiatalember. Magával csoda történt.

- A tudomány nem ismer csodát - mondta ő habozva.

- Jó - mondtam -, ha maga annyira bízik a tudományában, hát menjen, és érettségizzen belőle.

Ez hatott. Öt perc múlva átöltözködve ott ültem a tanteremben, Paczka Pál helyén, előre örülve, milyen sikerem lesz a vizsgán. Éppen jókor készültünk el, egy perc múlva Paczka Pált hívta ki a tanár.

1. Melyik történelmi eseményre utal a szöveg? (1p)
2. A szövegből kiemelt szó esetében (helyett) a hagyomány elvét alkalmazzuk. Írj még három saját példát!(3p)
3. Kire/mire vagy kikre/mikre vonatkoznak a szöveg vastagon szedett mondataiban, tagmondataiban a következő szavak? (4p)
 - a.) "egyik-másik"
 - b.) "egyik"
 - c.) "belőle"
 - d.) „amelyből”

8 pont	
--------	--

II. Bontsd elemeire a következő szavakat!

	szótő	képző	jel	rag
pirosítatok				
tudományosságát				
lányét				
épületemből				

4 pont	
--------	--

III. Milyen hangtani törvények érvényesülnek a következő szavakban?

patakban, sárrá, ettől, mulatság, madárrá, mondja, vasgolyó, ötödször, színpad, háztető, metszés, játsszon

teljes hasonulás: _____

részleges hasonulás: _____

összeolvadás: _____

3 pont	
--------	--

IV. Írj a következő szavak közül hárommal 2-2 olyan mondatot, amelyben a jelentésük különböző!

török, daru, korom, szeged, fűz

.....
.....
.....
.....
.....
.....

6 pont	
--------	--

V. Hol helyes az elválasztás? (Több helyes megoldás is lehetséges.)

A.) tem-plom-aj-tó

B.) bo-dza-vi-rág

C.) Kos-suth-ék-kal

D.) e-ser-nyő-tar-tó

1 pont	
--------	--

VI. Hol volt 2010-ben a foci-világbajnokság?

A.) dél-Afrikában

B.) Dél-Afrikában

C.) dél-afrikában

D.) Délafrikában

1 pont	
--------	--

VII. Jelentése alapján melyik nem illik a sorba?

A.) napszállta

B.) alkonyat

C.) napnyugta

D.) pirkadat

A.) most még

B.) pillanatnyilag

C.) egyenlőre

D.) egyelőre

2 pont	
--------	--

VIII. Melyik igealakkkal fejezhetek ki múlt és jelen igeidőt is?

A.) ültök

B.) esztek

C.) mentek

D.) fentek

1 pont	
--------	--

IX. Válaszd szét, egészítsd ki az összekeveredett szólásokat, közmondásokat! Segítségképpen megadjuk a jelentést.

Fáj rá a szíve.

Mindkettő jelentése: nagyon szeretne valamit.

I.: _____

II.: _____

Aki másnak vermet ás, kútba ugrik érte.

Egyiknek a jelentése: saját csapdájába kerül. Másiknak a jelentése: bármilyen áldozatot meghoz a másikért.

I.: _____

II.: _____

4 pont	
--------	--

IX. Elemezd a következő mondatokat (5p), majd készíts róluk ágrajzot!

Az emberek sok időt fordítanak a közlekedésre.

Gondatlan vezetőknek gyakran veszik el a jogosítványát.

Senki nem szeret a lámpánál várakozni.

Korán okosodó gyermek ritkán szokott megélni.

Jó a gyermeket jóra szoktatni.

10pont	
--------	--

X. A természetben eltöltött szabadidő a lehető legjobb kikapcsolódás. Ezzel a címmel írd 10-15 mondatos fogalmazást, legalább három érvet felsorolva az állítás mellett!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10pont	
--------	--

Maximális pontszám:	50 pont
Elért pontszám:	